

Vlaams
Parlement

ingediend op **368** (2019-2020) – Nr. 2
6 juli 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Freya Perdaens

over het voorstel van resolutie

van Klaas Sloomans, Filip Brusselmans,
Johan Deckmyn en Chris Janssens

tot veroordeling van de censuur in de media
en het maximaal vrijwaren
van de ideologische diversiteit

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;
Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;
Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;
Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;
Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;
Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;
Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;
Maaïke De Rudder, Tinne Rombouts;
Els Ampe, Bart Tommelein;
Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;
Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

368 (2019-2020) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Bespreking	5
2.1. Marius Meremans	5
2.2. Stephanie D'Hose	5
2.3. Katia Segers	6
2.4. Gustaaf Pelckmans	6
2.5. Karin Brouwers	6
2.6. Klaas Sloomans	7
3. Stemming	7
Gebruikte afkortingen	8

Op donderdag 25 juni 2020 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het voorstel van resolutie van Klaas Sloomans, Filip Brusselmans, Johan Deckmyn en Chris Janssens tot veroordeling van de censuur in de media en het maximaal vrijwaren van de ideologische diversiteit.

(Tijdens de vergadering waren alleen de waarnemend commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting

Indiener *Klaas Sloomans* schetst eerst de context. Black Lives Matter, de burgerbeweging tegen politiegeweld, is ontstaan in plunderingen, vandalisme en geweld tegen politie, brandweer en ordediensten. De beweging leidt vandaag tot een politiek correcte zuivering op alle vlakken. Zelfs beelden van Christus Koning en Maria worden afgebroken als zogenaamde toonbeelden van blanke suprematie.

Maar ook bij geliefde tv-uitzendingen wordt schoon schip gemaakt. Voorbeelden zijn *Little Britain*, *Fawlty Towers*, *Pippi Langkous* en *Gone with the Wind*. Programma's als deze worden van het scherm gebannen omdat ze mogelijk aanstoot kunnen geven aan bepaalde groepen.

Klaas Sloomans herinnert aan de ravage die de 'linksen', die zichzelf moreel superieur vinden, ondertussen achterlieten:

- Zwarte Piet en de paasklokken moesten eraan geloven;
- de schoolboeken vinden ze te wit;
- kerststalletjes en kruisbeelden moeten weg, net als Kuifje in Afrika, Urbanus, Suske en Wiske en het Aalsterse carnaval.

De vraag rijst waar die waanzin zal eindigen. De indiener roept de commissie dan ook op een streep te trekken waar deze totalitaire ontwikkeling niet voorbij mag. In eigen land geeft de VRT aan permanent te screenen op mogelijke gevoeligheden. Productiemedewerkers worden erop gealerteerd om bepaalde dingen niet uit te zenden, tenzij met een disclaimer zoals bij giftige producten. Het Laatste Nieuws gewaagde niet onterecht van censuur. Klaas Sloomans zelf noemt de evolutie bijzonder verontrustend.

De indieners vragen dan ook om de artistieke vrijheid en het recht op vrije meningsuiting maximaal te garanderen bij de openbare omroep, en er bij alle partners in het Vlaamse en internationale medialandschap op aan te dringen die artistieke vrijheid maximaal te garanderen en in te vullen, wars van taboes.

In verband met de vraag om uitleg vóór de bespreking van dit voorstel van resolutie (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2019-20, nr. 2766) wijst de spreker erop dat het Vlaams Belang nooit heeft gevraagd om een fragment uit een VRT-programma te knippen. De partij heeft alleen geattendeerd op een gevoeligheid. Het moet immers gedaan zijn met op kosten van de belastingbetaler de virtueel grootste partij van het land te associëren met het nationaalsocialisme. Met die ideologie heeft het Vlaams Belang niets te maken. De manier waarop het VRT-bestuurslid daarop heeft geattendeerd, is ook perfect mogelijk bij andere partijen.

Tot slot spreekt Klaas Sloomans de hoop uit dat het vrije woord zegeviert en gezien hij zopas nog heeft gehoord dat alle leden daar grote voorstanders van zijn, rekent hij op hun unanieme steun voor zijn voorstel.

2. Bespreking

2.1. Marius Meremans

Marius Meremans wil de baldadigheden die zich hebben voorgedaan rond Black Lives Matter scheiden van wat voorligt. Zelf is hij er geen voorstander van om films als *Gone with the Wind* van het scherm te halen, maar – zeker jonge – kijkers moeten wel vernemen dat de bejubelde actrice die de zwarte huishoudster speelde, niet aan dezelfde tafel mocht zitten als de blanke acteurs. Er is een verschil tussen censuur en duiding. Die laatste is nodig, maar niet uitentreuren. De beslissing of er bijvoorbeeld duiding moet gegeven worden bij de typering van de Indiaan Otorongo in *Johan en de Alverman*, laat Marius Meremans liever over aan de openbare omroep zelf. Het parlement moet wel de richting aangeven in de beheersovereenkomst.

De burgemeester van Aalst heeft al bij herhaling gewezen op de context van het carnaval in zijn stad. Bezoekers uit het buitenland hebben dergelijke duiding nodig. De spreker blijft er echter bij dat niet de politiek maar de VRT zelf het wat, wanneer en hoe hoort te bepalen. In de beheersovereenkomst moet wel de verwachting aangegeven worden dat een breed palet van meningen aan bod komt. Het parlement heeft echter niet in de plaats van de omroep te bepalen wat wel en niet mag. Artistieke vrijheid bestaat in gradaties. Alles toelaten is inderdaad een optie, die Marius Meremans echter verregaand vindt. In dat geval moet daar dan wel de nodige duiding bij.

Het lid vat samen dat het voorstel van resolutie een aantal zaken op één hoop gooit, en dat het debat over de mediacensuur moet worden gescheiden van Black Lives Matter. Wel erkent Marius Meremans dat de BBC enigszins te ver is gegaan, wat die omroep ondertussen ook beseft. Hij rekent erop dat een en ander kan bekeken worden in het licht van de volgende beheersovereenkomst.

Ten slotte blijft de spreker erbij dat in een democratie een openbare omroep die vrijheid en verantwoordelijkheid krijgt, binnen het kader dat door het parlement wordt opgesteld.

De N-VA-fractie zal het voorstel niet goedkeuren, kondigt Marius Meremans aan.

2.2. Stephanie D'Hose

Stephanie D'Hose herinnert eraan hoe belangrijk de vrijheidsgedachte is voor Open Vld. In haar ogen is de vrijheid van meningsuiting dan ook absoluut. Het lid heeft wel begrip voor de gevoeligheid waarop Klaas Sloomans attendeert in verband met de ongewenste associatie met nationaalsocialisme. Datzelfde begrip zou Klaas Sloomans dan echter ook moeten opbrengen voor mensen die al jaar en dag slachtoffer zijn van racisme en discriminatie.

Het verleden vergt duiding, waarbij men moet streven naar een evenwicht. Sommige uitingen van artistieke vrijheid worden vandaag niet meer aanvaard. Het moet mogelijk zijn om te attenderen op die geëvolueerde gevoeligheid.

Voorts oordeelt Stephanie D'Hose dat het niet aan de politici is om zich te mengen in de programmatie van de VRT. Daarvoor is er een raad van bestuur.

Vanwege de eenzijdigheid en de ontbrekende nuancering zal zij het voorstel van resolutie niet goedkeuren.

2.3. Katia Segers

Katia Segers merkt op dat de representatie van mensen en situaties in de media onze blik op de wereld vormt. De communicatiewetenschappen leren dat deze een enorme impact hebben op onze eigen beeldvorming. Maatschappijen evolueren evenwel. Er wordt nu heel anders gekeken naar de kolonisatie of naar vrouwen dan enkele decennia geleden, ook al worden er nog steeds vrouwen als lustobject opgevoerd.

Context is bij oudere mediaprojecten dan ook heel belangrijk. Zelf heeft Katia Segers op zolder nog een onschuldig ogend prentenboek uit haar jeugd waarin Tiny op reis vergezeld wordt door de zwarte dienstbode Cacao.

Als bevolkingsgroepen zich gekwetst voelen door de manier waarop ze gerepresenteerd worden, zoals Vlaams Belang door het verband dat steeds opnieuw wordt gelegd met het nationaalsocialisme, dan moet men luisteren naar die gevoeligheden. Wel mag men daarin ook weer niet te ver doorslaan. Een voorbeeld is misschien de naamsverandering van Uncle Ben's, die in ons land overdreven lijkt, hoewel Katia Segers zich ook wel kan voorstellen dat dit in de zuidelijke staten van de VS gevoeliger ligt.

De sp.a-fractie zal het voorstel niet goedkeuren. Katia Segers roept de indieners op hun gevoeligheid uit te breiden tot het debat over Black Lives Matter en samen na te denken over contextuele duiding bij mediaproducten die de tand des tijds minder goed hebben doorstaan.

2.4. Gustaaf Pelckmans

Gustaaf Pelckmans is zich uit ervaring in de kunstwereld bewust van de evoluties. Hij heeft voorstellingen meegemaakt die men vandaag zou verbieden. Net die voortdurende dynamiek is zo sterk aan sectoren als kunst en media. Groen is dan ook geen voorstander van enig ingrijpen daarin.

De VRT is niet toevallig een openbare omroep. Als één geleding van deze samenleving deze discussie en dynamiek aan de gang moet houden, is zij het wel. Het commissielid verzekert dat hij er absoluut niet naar streeft om alles decretaal vast te leggen. Hij heeft er alleen voor gepleit om van het incident gebruik te maken om te regels te herbekijken, want blijkbaar zijn ze niet voldoende duidelijk. Omdat hij geen voorstander is van enige inperking, zal hij het voorstel niet goedkeuren.

2.5. Karin Brouwers

Naar aanleiding van de Engelstalige voorbeelden die andere leden hebben aangebracht, beveelt *Karin Brouwers* de lectuur aan van het artikel van Geert Zagers in Knack Focus van 24 juni. De titel luidt: 'Neen, er is geen politiek correcte zuivering van de kunsten aan de gang'. Overigens was *Gone with the Wind* de eerste film waar Karin Brouwers ooit alleen naartoe is mogen gaan. *Fawlty Towers* ziet ze zelfs als een onderdeel van de Britse canon. Het lid heeft de hele serie in huis. Over *Little Britain* heeft ze wel een andere appreciatie.

Humor moet kunnen, zeker in moeilijke tijden. Geert Zagers spreekt echter tegen dat Black Lives Matter iets met de beslissing van HBO te maken heeft. Die stelling beaamt Karin Brouwers.

Op het eerste punt van het beschikkende gedeelte van het voorstel van resolutie reageert Karin Brouwers met de opvatting dat de Vlaamse Regering zich niet te mengen heeft in de interne werking van mediabedrijven. Die bepalen zelf in hun

statuten, interne werkafspraken en programmacharters hoe ze omgaan met artistieke vrijheid en creatieve meningsuiting.

Voorts heeft de spreker geen idee hoe de regering, als ze dat al zou willen, het tweede punt moet realiseren, afdwingen en handhaven. Voor de waarborg die in het derde punt wordt gevraagd, staan bepalingen in de Grondwet, het Media-decreet en de Cultuurpactwetgeving.

De CD&V-is het dan ook oneens met het hele beschikkende gedeelte en zal het voorstel van resolutie niet steunen.

2.6. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans vindt het ironisch dat een voorstel dat maximale vrijheid wil garanderen, gepercipieerd wordt als politieke inmenging. Men zet de wereld op zijn kop om het niet te hoeven steunen.

Voorts geven BBC, HBO en VRT zelf toe dat hun beslissingen genomen zijn in navolging van Black Lives Matter. Zij vormen de veruitwendiging van de eisen van die beweging. De indieners zijn niet degenen die er een amalgaam van maken.

De indiener daagt Stephanie D'Hose uit om aan te geven welke andere groep stelselmatig wordt gediscrimineerd en geassocieerd met een bedenkelijk regime, nota bene op kosten van de belastingbetaler. Die zal ze niet vinden. Alleen Vlaams Belang is daarvan het slachtoffer, maar daarvoor vindt men duiding of contextuualisering niet nodig. Dat is hypocriet en inconsequent.

Censureren dan wel duiding geven bij programma's vindt Klaas Sloomans een vorm van geschiedvervalsing. Dat vindt hij ook van de aanpak van de beelden van Leopold II, al heeft zijn partij niet bepaald sympathie voor die vorst. Men begeeft zich daarmee echter op een hellend vlak.

Hoewel hij geen praktiserend katholiek is, komt het commissielid terug op de afbraak en overspuiting van beelden van Christus Koning en Maria, de bakermat van onze beschaving en identiteit. Het voorliggende voorstel geeft gestalte aan die waarschuwing.

Op dit laatste punt wil *Marius Meremans*, die wel praktiserend katholiek is, nog reageren. Niemand heeft zich voorstander genoemd van het in brand steken of besmeuren van beelden. Dergelijk vandalisme moet ernstig bestraft worden.

Het lid heeft in dat verband vragen bij de manier waarop de openbare omroep van een ander landsdeel dergelijke streken aan bod laat komen. Hij blijft er echter bij dat men geen verbinding mag maken tussen Black Lives Matter en de voorliggende discussie. De indieners spelen dat spel mee, ook al begrijpt hij hun bezorgdheid. Men moet dat rustig bekijken en hoeft niet overhaast te reageren.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Karin BROUWERS,
waarnemend voorzitter

Freya PERDAENS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BBC	British Broadcasting Corporation
HBO	Home Box Office
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VS	Verenigde Staten